

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва
і дизайну імені Михайла Бойчука

Факультет декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра художньої кераміки, дерева, скульптури і металу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної та
виховної роботи

 І.В. Петрова
(підпис) (ініціали, прізвище)

«28» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВК.02.02 ІСТОРІЯ ХУДОЖНЬОГО МЕТАЛУ

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

освітня програма: Пластичні мистецтва (художня кераміка, художній метал, художнє дерево і декоративна скульптура)

спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

тип дисципліни: обов'язкова

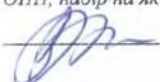
мова викладання: українська

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-професійної програми (для акредитованих ОПП та акредитованих спеціальностей)

АБО

Керівник проектної групи (для ліцензованих ОПП та ОПП, набір на які здійснюється вперше)

 В. Хижинський
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО

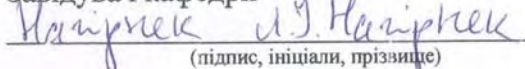
Протокол засідання кафедри

художньої кераміки, дерева
(назва кафедри)

скульптури і металу

26.08.2025 № 1

Завідувач кафедри

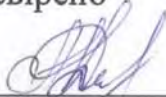
 Найпрек Н.Ю. Найпрек
(підпис, ініціали, прізвище)

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія художнього металу» для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2025. 33 с.

Розробник: Попюк І.О., старший викладач кафедри художньої кераміки, дерева, скульптури і металу.

Робочу програму перевірено

Декан факультету

(підпис)

Дяченко А. В.

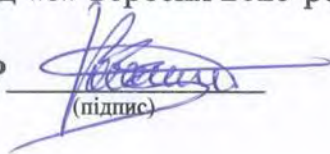
(ініціали, прізвище)

«28» серпня 2025 року

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної комісії факультету ДПМ

Протокол від «8» вересня 2025 року № 1

Голова НМР

(підпис)

Костюкова В. М.

(ініціали, прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Електронна адреса	Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» Освітня програма: «Декоративно-прикладне мистецтво»	Рік підготовки
Модулів – 5		3-й
Змістових модулів – 5		Семестр
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		5-6-й
Загальна кількість годин – 210		Лекції (години)
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2, 4 самостійної роботи студента – 2, 4	рівень вищої освіти Перший (Бакалаврський)	70 год.
		Практичні, семінарські 32год.
		Лабораторні
		0 - год.
		Самостійна робота 108 год.
		Індивідуальні завдання: 0-год.
		Вид контролю: Залік, екзамен

2. Мета та заплановані результати навчання

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою курсу «Історія художнього металу» для студентів спеціалізації «Пластичні мистецтва» є професійна підготовка майбутніх художників. Дисципліна спрямована на ознайомлення студентів з історією розвитку художнього металу, особливостями формування та характерними ознаками стилів і напрямків українського та світового мистецтва металу, а також із творчістю визначних майстрів цього напрямку.

Важливими аспектами є формування навичок збору і аналізу інформації з історико-культурних джерел та розвиток умінь застосовувати теоретичні знання у навчальному процесі й творчій діяльності.

Студенти ознайомляться з історією розвитку художнього металу, особливостями формування та характерними ознаками стилів і напрямків українського та світового мистецтва металу, визначними майстрами та їх творчістю.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- знати основні етапи та тенденції розвитку українського і світового мистецтва металу;
- розуміти характерні ознаки мистецьких стилів і напрямків у художньому металі;
- усвідомлювати художні особливості металевих виробів різних історичних періодів і регіонів.

Студент має орієнтуватися в технологічних аспектах виготовлення творів з металу і знати матеріали, які використовуються в цьому процесі. Крім того, важливо знати основні твори художнього металу досліджених періодів і творчість провідних українських та світових митців, які зробили значний внесок у розвиток цього виду мистецтва.

2.2. Заплановані результати вивчення модулів навчальної дисципліни

Внаслідок вивчення модуля навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі **програмні результати навчання:**

ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи,

культурномистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН 10. Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження).

ПРН 13. Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

ПРН 14. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **загальних компетентностей:**

ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

фахових (спеціальних) компетентностей:

СК 1. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.

СК 2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

СК 6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.

СК 8. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій в контексті проведення мистецтвознавчих та реставраційних досліджень.

СК 9. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва.

3. Перелік попередніх та супутніх і наступних навчальних дисциплін

№ з/п	Навчальні дисципліни, вивчені раніше
1.	Основи композиції
2.	Кольорознавство
3.	Проектування за фахом
4.	Історія зарубіжного мистецтва і архітектури
5.	Орнамент і стиль
6.	Історія українського мистецтва і архітектури

4. Очікувані результати навчання

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

Знати:

- основні етапи і тенденції розвитку українського та світового мистецтва металу;
- характерні ознаки мистецьких стилів і напрямків у художньому металі;
- художні особливості металевих виробів різних періодів та регіонів;
- технологічні аспекти виготовлення художніх виробів з металу та матеріали, що використовуються для цього;
- основні твори художнього металу вивчених періодів;
- творчість провідних українських та світових художників металу.

Вміти:

- шукати, систематизувати, аналізувати та узагальнювати наукову інформацію з різних джерел;
- користуватись сучасними методами мистецтвознавчого дослідження із застосуванням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій;
- виконувати художньо-композиційний аналіз виробів з металу;
- здійснювати порівняльний аналіз художніх явищ із їхнім внеском до скарбниці світової культури;
- використовувати набуті знання для подальшого навчального процесу та професійної діяльності.

5. Структура навчальної дисципліни
5.1 Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	ла б.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1: Художній метал на території України найдавніших часів і доби Київської Русі						
Тема 1.1. Художній метал доби бронзи та раннього заліза на території України: перші зразки металевих виробів, технології виготовлення та художні особливості.	4	2	-	-	-	2
Тема 1.2. Художній метал скіфів, сарматів, античних міст Причорномор'я: металеві прикраси та ритуальні предмети.	4	2	-	-	-	2
Тема 1.3. Художній метал доби Київської Русі: розвиток металургії, прикраси та релігійні предмети.	4	2	-	-	-	2
Тема 1.4. Металеві вироби на території України найдавніших часів та доби Київської Русі: огляд основних артефактів та стилістичних тенденцій.	4	-	2	-	-	2
Разом за модулем 1	16	6	2	-	-	8
Модуль 2: Художній метал України XIII – XXI ст.						
Тема 2.1. Художній метал другої половини XIII – першої половини XVII ст.: вплив релігійного та світського мистецтва.	5	2	-	-	-	3
Тема 2.2. Художній метал другої половини XVII – першої половини XVIII ст.: бароко, розкіш і символізм.	5	2	-	-	-	3
Тема 2.3. Художній метал України XVIII – початку XX ст.	7	2	2	-	-	3
Тема 2.4. Архітектурний метал України XX ст.: елементи декору і прикладного мистецтва.	7	2	2	-	-	3
Тема 2.5. Професійний художній метал України другої половини XX ст.	5	2	-	-	-	3

Тема 2.6. Метал у моді та ювелірному мистецтві	7	2	2	-	-	3
Тема 2.7. Виставки, пленери, симпозиуми художнього металу України другої половини ХХ - ХХІ ст.	8	2	2	-	-	4
Разом за модулем 2	44	14	8	-	-	22
Разом за семестр	60	20	10	-	-	30
Модуль 3: Художній метал Стародавнього світу						
Тема 3.1. Ранні осередки мистецтва металу Стародавнього світу (Шумер, Ассирія)	4	2	-	-	-	2
Тема 3.2. Метал в пластичному мистецтві Стародавнього Єгипту	8	2	2	-	-	4
Тема 3.3. Традиційні техніки обробки металу в Ірані (Персії): емаль, інкрустація, гравіювання.	8	2	2	-	-	4
Тема 3.4. Художній метал доби Античності: вази, зброя, прикраси.	12	4	2	-	-	6
Тема 3.5. Художній метал Візантії. Сакральне мистецтво	8	4	-	-	-	4
Разом за модулем 3	40	14	6	-	-	20
Модуль 4: Художній метал країн Сходу						
Тема 4.1. Індійська зброя та прикраси з металу: особливості оформлення металевих предметів в Індії.	12	4	2	-	-	6
Тема 4.2. Металеві техніки у Стародавньому Китаї та їх вплив на інші культури: ливарні технології, бронзові ритуальні судини.	12	4	2	-	-	6
Тема 4.3. Вироби з металу Середньої Азії (Узбекистан, Туркменістан, Таджикистан): художнє оформлення металевих прикрас і зброї.	12	4	2	-	-	6
Тема 4.4. Металеве мистецтво країн Сходу	6	2	-	-	-	4
Разом за модулем 4	42	14	6	-	-	22
Модуль 5: Художній метал Західної Європи						
Тема 5.1. Техніка лиття у Західній Європі XV-XVIII ст.: розвиток і вплив на декоративно-прикладне мистецтво.	12	4	2	-	-	6
Тема 5.2. Ліможська емаль: мистецтво декоративного металу Франції XII–XVI століть	10	2	2	-	-	6

Тема 5.3 Іспанське металеве мистецтво XVII – XVIII ст.: ковальські вироби, декоративні елементи у архітектурі, військове спорядження та прикраси в Іспанії доби бароко.	10	2	2	-	-	6
Тема 5.4. Мистецтво металу Західної Європи XVIII – XIX ст.	12	4	2	-	-	6
Тема 5.5. Віденський сецесія та новаторські форми металевого мистецтва початку XX століття: декоративні елементи, які виникли під впливом сецесії.	14	6	2	-	-	6
Тема.5.6. Сучасний художній метал в інтер'єрному дизайні та архітектурі Європи: застосування металу в сучасних дизайнах, світових тенденціях та інноваціях. Художній метал західної Європи XXI ст. (виставки, пленери, конкурси).	10	4	-	-	-	6
Разом за модулем 5	68	22	10	-	-	36
Усього годин за семестр	150	50	22	-	-	78
Усього годин за рік	210	70	32	-	-	108

Загальний обсяг 210 год.¹, в тому числі:

Лекції – 70 год.

Практичні – 32 год.

Семінари – 0 год.

Самостійна робота - 108 год.

5.1. Теми лекцій V семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1.1. Художній метал доби бронзи та раннього заліза на території України Розглядаються перші металеві вироби на території України, їх виготовлення, функціональне та естетичне значення. Особлива увага приділяється технікам обробки бронзи та заліза, а також поширенню художніх стилів того періоду. бронза, раннє залізо, прикраси, знаряддя праці, металургія, орнамент.	2
2	Тема 1.2. Художній метал скіфів, сарматів, античних міст Причорномор'я Аналізуються металеві прикраси та ритуальні предмети скіфської та сарматської культури, а також античних міст Причорномор'я. Обговорюються художні особливості виробів і символічне значення зображень на них.	2

¹ Загальна кількість годин, відведених на дану дисципліну згідно з навчальним планом.

	скіфи, сармати, античні міста, прикраси, ритуальні предмети, зооморфні мотиви.	
3	Тема 1.3. Художній метал доби Київської Русі Досліджується розвиток металургії в Київській Русі, зокрема виготовлення прикрас, зброї, побутових і релігійних предметів. Розглядаються техніки лиття, гравірування, інкрустації, а також вплив візантійського мистецтва. Київська Русь, прикраси, релігійні предмети, металургія, лиття, інкрустація.	2
4	Тема 2.1. Художній метал другої половини XIII – першої половини XVII ст.: вплив релігійного та світського мистецтва Розглядається розвиток художнього металу в Україні під впливом релігійних та світських мотивів, що формували образотворчі тенденції і прикраси в цей період. Особливу увагу приділено іконографії та орнаменту. XIII-XVII ст., релігія, світське мистецтво, орнамент, іконографія.	2
5	Тема 2.2. Художній метал другої половини XVII – першої половини XVIII ст.: бароко, розкіш і символізм Аналізується вплив бароко на художній метал України, відмінні риси стилю, багатство оздоблення та символіка предметів, які відображали розкіш і велич. бароко, золотарство, символізм, XVII-XVIII ст., оздоблення.	2
6	Тема 2.3. Архітектурний метал України XX ст.: елементи декору і прикладного мистецтва Досліджується архітектурний метал як частина декоративного мистецтва в архітектурі XX ст., зокрема ковані решітки, ліхтарі, фурнітура та інші елементи. архітектурний метал, XX ст., декор, кування, фурнітура.	2
7	Тема 2.4. Професійний художній метал України другої половини XX ст. Розглядаються досягнення українських майстрів у сфері художнього металу, розвиток нових технік, матеріалів і стилів, що відображають сучасні тенденції у мистецтві. художній метал, XX ст., техніка, матеріали, стиль.	2
8	Тема 2.5. Метал у моді та ювелірному мистецтві Вивчається використання металу у ювелірному мистецтві та моді, починаючи з античності і до сучасності, з акцентом на техніки, стилі і значення металевих прикрас. мода, ювелірне мистецтво, сучасність, прикраси.	2
9	Тема 2.6. Художній метал України XXI ст. Аналізується сучасний стан художнього металу в Україні, новітні тенденції, технології та роботи українських майстрів у XXI столітті. XXI ст., сучасний метал, тенденції, технології, майстри.	2
10	Тема 2.7. Виставки, пленери, симпозіуми художнього металу України другої половини XX - XXI ст. Описуються основні події — виставки, симпозіуми та пленери — що сприяють розвитку художнього металу в Україні, обміну досвідом і популяризації цього виду мистецтва. виставки, пленери, симпозіуми, художній метал, XX-XXI ст.	2

	Разом за V семестр	20
VI семестр		
№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 3.1. Ранні осередки мистецтва металу Стародавнього світу (Шумер, Ассирія) Аналізуються ранні осередки металевих мистецтва в Шумері та Ассирії, де вперше застосовувались передові для свого часу технології обробки металу для створення прикрас, зброї та ритуальних предметів. Шумер, Ассирія, раннє металеве мистецтво, зброя, прикраси, ритуальні предмети.	2
2	Тема 3.2. Метал в пластичному мистецтві Стародавнього Єгипту Розглядаються металеві вироби Стародавнього Єгипту, їхній стиль, символізм та призначення, зокрема прикраси для фараонів, релігійні предмети та обрядові артефакти. Стародавній Єгипет, мистецтво металу, прикраси, фараони, релігійні предмети.	2
3	Тема 3.3. Традиційні техніки обробки металу в Ірані (Персії): емаль, інкрустація, гравіювання Вивчаються основні традиційні техніки обробки металу в Персії, зокрема емаль, інкрустація та гравіювання, що використовувалися для створення вишуканих прикрас, посуду та зброї. Іран, Персія, емаль, інкрустація, гравіювання, прикраси, посуд.	2
4	Тема 3.4. Художній метал доби Античності: вази, зброя, прикраси Описуються металеві вироби античності, зокрема декоративні вази, оздоблена зброя та ювелірні вироби, що відображають естетику античного світу. античність, художній метал, вази, зброя, прикраси, естетика.	4
5	Тема 3.5. Художній метал Візантії. Сакральне мистецтво Розглядається сакральне металеве мистецтво Візантії, зокрема вироби, пов'язані з християнською символікою, що використовувалися у релігійних ритуалах та церковному мистецтві. Візантія, сакральне мистецтво, християнство, ритуальні предмети, церковне мистецтво.	4
6	Тема 4.1. Індійська зброя та прикраси з металу: особливості оформлення металевих предметів в Індії Описуються характерні риси індійської металевих зброї та прикрас, техніки інкрустації, гравіювання і застосування коштовних металів. Індія, зброя, прикраси, інкрустація, гравіювання, коштовні метали.	4
7	Тема 4.2. Металеві техніки у Стародавньому Китаї та їх вплив на інші культури: ливарні технології, бронзові ритуальні судини Вивчаються китайські бронзові технології та їхній вплив на інші країни; значення ритуальних судин у культурних і релігійних обрядах. Мініатюра в металі Китай, бронза, ритуальні судини, ливарні технології, культурний вплив.	4
8	Тема 4.3. Вироби з металу Середньої Азії (Узбекистан,	4

	<p>Туркменістан, Таджикистан): художнє оформлення металевих прикрас і зброї</p> <p>Аналізуються техніки металевих виробів Середньої Азії, зокрема прикраси, зброя та орнаментальні стилі, що притаманні цьому регіону.</p> <p>Ключові слова: Середня Азія, Узбекистан, Туркменістан, Таджикистан, прикраси, зброя, орнамент.</p>	
9	<p>Тема 4.4. Металеве мистецтво країн Сходу</p> <p>Основні техніки обробки металу, що використовувалися в країнах Сходу (лиття, кування, карбування, гравірування, інкрустація, емалювання); Художні особливості металевого мистецтва Сходу (Символізм і сакральність. Орнаментальність як провідний принцип. Поєднання декоративності та функціональності. Вплив філософських і релігійних уявлень)</p>	2
10	<p>Тема 5.1. Техніка лиття у Західній Європі XV-XVIII ст.: розвиток і вплив на декоративно-прикладне мистецтво</p> <p>Розглядається розвиток техніки лиття у Західній Європі, її застосування в декорі, виготовленні статуй, меблів та інших предметів.</p> <p>лиття, Західна Європа, декоративно-прикладне мистецтво, статуї, меблі.</p>	4
11	<p>Тема 5.2. Ліможська емаль: мистецтво декоративного металу Франції XII–XVI століть</p> <p>Описується мистецтво ліможської емалі як особливий напрямок у французькому металевому мистецтві, що відзначається деталізацією та кольоровою насиченістю.</p> <p>Ліможська емаль, Франція, декоративний метал, XII-XVI століття, техніка емалі.</p>	2
12	<p>Тема 5.3. Іспанське мистецтво металу XVII – XVIII ст.: ковальські вироби, декоративні елементи у архітектурі, військове спорядження та прикраси в Іспанії доби бароко</p> <p>Аналізуються іспанські металеві вироби доби бароко, зокрема ковальські прикраси, архітектурні елементи та озброєння.</p> <p>Іспанія, бароко, ковальство, архітектурні елементи, військове спорядження.</p>	2
13	<p>Тема 5.4. Мистецтво металу Західної Європи XVIII – XIX ст.</p> <p>Загальна характеристика епохи (XVIII–XIX ст. – період глибоких соціально-економічних і культурних змін. Вплив Просвітництва, індустріальної революції та урбанізації. Поєднання ремісничих традицій і зародження промислового виробництва, Розширення функцій металу: від декоративних до інженерно-архітектурних); Стилiстичні напрями XVIII ст. (Бароко (пізній етап) – пишність, динаміка, складні форми. Рококо – витонченість, асиметрія, декоративність, камерність виробів. Основні вироби: канделябри, посуд, меблева фурнітура, декоративні елементи інтер'єру. Поширення художнього лиття та карбування. Класицизм у металевому мистецтві (Орієнтація на античні зразки; Чіткість форм, симетрія, стриманість декору; Використання бронзи, латуні, срібла; Розвиток художнього лиття та архітектурного декору (решітки, огорожі, світильники). Металеве мистецтво XIX ст.: нові тенденції (Вплив індустріальної революції на виробництво металевих виробів; Перехід від унікальних ремісничих виробів до серійного виробництва; Використання нових матеріалів: чавун, сталь; Розвиток інженерних конструкцій (мости,</p>	6

	павільйони, вокзали). Історизм і еkleктика (Звернення до стилів минулого (готика, ренесанс, бароко); Поєднання різних стилістичних елементів в одному виробі; Активне використання металу в архітектурі (декоративні фасади, огорожі, балкони). Художнє лиття та ковальство (Розвиток чавунного лиття (паркові скульптури, огорожі, меблі); Високий рівень ковальського мистецтва; Поєднання декоративності та функціональності; Орнаментика: рослинні, геометричні, неоготичні мотиви). Ювелірне мистецтво (Розвиток ювелірних технік (гравірування, емаль, інкрустація); Використання дорогоцінних металів і каміння; Вплив моди та соціального статусу; Поява відомих ювелірних домів). Метал в архітектурі (Використання металу як конструктивного матеріалу; Архітектурні новації: металеві каркаси, скляно-металеві споруди; Декоративні елементи: сходи, перила, брами; Симбіоз інженерії та мистецтва)	
14	Тема 5.4. Віденський сецесіон та новаторські форми мистецтва металу початку ХХ століття: декоративні елементи, які виникли під впливом сецесіону Вивчаються особливості Віденського сецесіону, новаторські форми в металевому мистецтві, що мали значний вплив на декор початку ХХ століття. Віденський сецесіон, новаторство, ХХ століття, декор, стиль.	4
16	Тема 5.5. Сучасний художній метал в інтер'єрному дизайні та архітектурі Європи: застосування металу в сучасних дизайнах, світових тенденціях та інноваціях Розглядається використання металу у сучасному інтер'єрному дизайні та архітектурі Європи, актуальні тенденції та інноваційні підходи. сучасний метал, інтер'єрний дизайн, архітектура, Європа, тенденції, інновації.	4
	Разом за VI семестр	50
	Разом за рік	70

5.2. Теми семінарських занять

Теми семінарських занять - не передбачено програмою дисципліни

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1: Художній метал на території України найдавніших часів і доби Київської Русі		
1	Тема 1.4. Металеві вироби на території України найдавніших часів та доби Київської Русі: огляд основних артефактів та стилістичних тенденцій. Презентація (14-16 слайдів)	2
Модуль 2: Художній метал України XIII – XXI ст.		
2	Тема 2.3. Художній метал України XVIII – початку ХХ ст. Презентація (14-16 слайдів)	2

3	Тема 2.4. Архітектурний метал України ХХ ст.: елементи декору і прикладного мистецтва. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	2
4	Тема 2.6. Метал у моді та ювелірному мистецтві Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	2
5	Тема 2.7. Виставки, пленери, симпозиуми художнього металу України другої половини ХХ - ХХІ ст. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	2
	Усього годин за семестр	10
Модуль 3. Художній метал Стародавнього світу.		
6	Тема 3.2. Метал в пластичному мистецтві Стародавнього Єгипту Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	2
18	Тема 3.3. Традиційні техніки обробки металу в Ірані (Персії): емаль, інкрустація, гравіювання. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	2
7	Тема 3.4. Художній метал доби Античності: вази, зброя, прикраси. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	2
Модуль 4. Художній метал країн Сходу		
8	Тема 4.1. Індійська зброя та прикраси з металу: особливості оформлення металевих предметів в Індії.	2
9	Тема 4.2. Металеві техніки у Стародавньому Китаї та їх вплив на інші культури: ливарні технології, бронзові ритуальні посудини.	2
10	Тема 4.3. Вироби з металу Середньої Азії (Узбекистан, Туркменістан, Таджикистан): художнє оформлення металевих прикрас і зброї	2
Модуль 5. Художній метал Західної Європи		
25	Тема 5.1. Техніка лиття у Західній Європі XV-XVIII ст.: розвиток і вплив на декоративно-прикладне мистецтво. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	2
26	Тема 5.2. Ліможська емаль: мистецтво декоративного металу Франції XII-XVI століть Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	2
29	Тема 5.4. Мистецтво металу Західної Європи XVIII – XIX ст. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	2
30	Тема 5.5. Віденський сецесія та новаторські форми металевого мистецтва початку ХХ століття: декоративні елементи, які виникли під впливом сецесії. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	2

32	Тема 5.7. Мистецтво металу Західної Європи XX – XXI ст. Презентація (14-16 слайдів)	2
	Усього годин за семестр	22
	Усього годин за рік	32

5.4. Самостійна робота²

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид контролю
Модуль 1: Художній метал на території України найдавніших часів і доби Київської Русі			
1	Тема 1.1. Художній метал доби бронзи та раннього заліза на території України: перші зразки металевих виробів, технології виготовлення та художні особливості. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (A4 формат)	2	Демонстрація виконаного матеріалу
2	Тема 1.2. Художній метал скіфів, сарматів, античних міст Причорномор'я: металеві прикраси та ритуальні предмети. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (A4 формат)	2	Демонстрація виконаного матеріалу
3	Тема 1.3. Художній метал доби Київської Русі: розвиток металургії, прикраси та релігійні предмети. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (A4 формат)	2	Демонстрація виконаного матеріалу
4	Тема 1.4. Металеві вироби на території України найдавніших часів та доби Київської Русі: огляд основних артефактів та стилістичних тенденцій. Презентація (14-16 слайдів)	2	Презентація
Модуль 2: Художній метал України XIII – XXI ст.			
5	Тема 2.1. Художній метал другої половини XIII – першої половини XVII ст.: вплив релігійного та світського мистецтва. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (A4 формат)	3	Демонстрація виконаного матеріалу
6	Тема 2.2. Художній метал другої половини XVII – першої половини XVIII ст.: бароко, розкіш і символізм. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (A4 формат)	3	Демонстрація виконаного матеріалу

² Самостійна робота включає години: підготовки до аудиторних занять (лекцій, практичних); опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях; розрахункових (розрахунково-графічних) робіт; індивідуального науково-дослідного завдання; підготовки до контрольних заходів, їх складання студентами заочної форми навчання.

7	Тема 2.3. Художній метал України XVIII – початку XX ст. Презентація (14-16 слайдів)	3	Презентація
8	Тема 2.4. Архітектурний метал України XX ст.: елементи декору і прикладного мистецтва. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (A4 формат)	3	Демонстрація виконаного матеріалу
9	Тема 2.5. Професійний художній метал України другої половини XX ст. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (A4 формат)	3	Демонстрація виконаного матеріалу
10	Тема 2.6. Метал у моді та ювелірному мистецтві Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (A4 формат)	3	Демонстрація виконаного матеріалу
11	Тема 2.7. Виставки, пленери, симпозиуми художнього металу України другої половини XX - XXI ст. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (A4 формат)	4	Демонстрація виконаного матеріалу
	Усього годин за семестр	30	залік
Модуль 3. Художній метал Стародавнього світу.			
12	Тема 3.1. Ранні осередки мистецтва металу Стародавнього світу (Шумер, Ассирія) Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (A4 формат)	2	Демонстрація виконаного матеріалу
13	Тема 3.2. Метал в пластичному мистецтві Стародавнього Єгипту Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (A4 формат)	4	Демонстрація виконаного матеріалу
14	Тема 3.3. Традиційні техніки обробки металу в Ірані (Персії): емаль, інкрустація, гравіювання. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (A4 формат)	4	Демонстрація виконаного матеріалу
15	Тема 3.4. Художній метал доби Античності: вази, зброя, прикраси. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (A4 формат)	6	Демонстрація виконаного матеріалу
16	Тема 3.5. Художній метал Візантії. Сакральне мистецтво Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (A4 формат)	4	Демонстрація виконаного матеріалу
Модуль 4. Художній метал країн Сходу			
17	Тема 4.1. Індійська зброя та прикраси з металу: особливості оформлення металевих предметів в Індії. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (A4 формат)	4	Демонстрація виконаного матеріалу

18	Тема 4.2. Металеві техніки у Стародавньому Китаї та їх вплив на інші культури: ливарні технології, бронзові ритуальні судини. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	4	Демонстрація виконаного матеріалу
19	Тема 4.3. Вироби з металу Середньої Азії (Узбекистан, Туркменістан, Таджикистан): художнє оформлення металевих прикрас і зброї. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	4	Демонстрація виконаного матеріалу
20	Тема 4.4. Металеve мистецтво країн Сходу Презентація (14-16 слайдів)	4	Презентація
Модуль 5. Художній метал Західної Європи			
21	Тема 5.1. Техніка лиття у Західній Європі XV-XVIII ст.: розвиток і вплив на декоративно-прикладне мистецтво. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	6	Демонстрація виконаного матеріалу
22	Тема 5.2. Ліможська емаль: мистецтво декоративного металу Франції XII–XVI століть Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	6	Демонстрація виконаного матеріалу
23	Тема 5.3 Іспанське металеве мистецтво XVII – XVIII ст.: ковальські вироби, декоративні елементи у архітектурі, військове спорядження та прикраси в Іспанії доби бароко. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	6	Презентація
24	Тема 5.4. Мистецтво металу Західної Європи XVIII – XIX ст. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	6	Демонстрація виконаного матеріалу
25	Тема 5.5. Віденський сецесія та новаторські форми металевого мистецтва початку XX століття: декоративні елементи, які виникли під впливом сецесії. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	6	Презентація
26	Тема.5.6. Сучасний художній метал в інтер'єрному дизайні та архітектурі Європи: застосування металу в сучасних дизайнах, світових тенденціях та інноваціях.Художній	6	Демонстрація виконаного матеріалу

	метал західної Європи XXI ст. (виставки, пленери, конкурси). Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (A4 формат)		
	Усього годин за семестр	78	залік
	Усього годин за рік	108	залік

5.5. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання – не передбачено

6. Методи діагностики знань

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: ілюстрація, демонстрація, презентація.

За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, репродуктивно-варіативні, пошукові, творчі, проблемно-пошукові, інтегративні.

За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з ілюстративним матеріалом.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).
- Добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи діагностики:

методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

7.Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю	Максимальна кількість балів
	Денна форма навчання
Перевірка виконання практичних завдань (замальовок, презентацій)	До 4 балів за одне завдання, максимум - 40 балів
Перевірка виконання самостійної роботи	До 2 балів за одне завдання, максимум - 20 балів

Диф. Залік, екзамен	максимум - 40 балів
Всього	100
Представлення результатів науково-дослідних робіт на студентських конкурсах, конференціях, олімпіадах тощо	бонусні бали (до 7 балів)

Форма проведення модульного контролю — демонстрація результатів виконаної практичної роботи.

Форма проведення семестрового контролю — презентація здобувачем оформленого альбому-каталогу виконаних робіт.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм оцінювання заліку є наступне:

– оцінку «зараховано» отримує здобувач вищої освіти, який виявив знання навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої діяльності за фахом; уміння виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою. Допускається наявність помилок під час відповідей або виконання навчальних завдань за умови їх усунення здобувачем;

– оцінку «не зараховано» отримує здобувач вищої освіти, який під час відповідей або виконання практичних завдань, передбачених навчальною програмою, допускає принципові помилки, що унеможлиблює його подальше навчання та майбутню діяльність за фахом без повторного доопрацювання та перескладання навчальної дисципліни.

8.1 Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів за 100-бальною шкалою (1-й семестр)	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання
Модуль 1: Художній метал на території України найдавніших часів і доби Київської Русі	
Тема 1.1. Художній метал доби бронзи та раннього заліза на території України: перші зразки металевих виробів, технології виготовлення та художні особливості. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	4
Тема 1.2. Художній метал скіфів, сарматів, античних міст Причорномор'я: металеві прикраси та ритуальні предмети. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	4

Тема 1.3. Художній метал доби Київської Русі: розвиток металургії, прикраси та релігійні предмети. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	4
Тема 1.4. Металеві вироби на території України найдавніших часів та доби Київської Русі: огляд основних артефактів та стилістичних тенденцій. Презентація (14-16 слайдів)	6
Модуль 2. Художній метал України XIII – початку XXI ст.	
Тема 2.1. Художній метал другої половини XIII – першої половини XVII ст.: вплив релігійного та світського мистецтва. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	4
Тема 2.2. Художній метал другої половини XVII – першої половини XVIII ст.: бароко, розкіш і символізм. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	4
Тема 2.3. Художній метал України XVIII – початку XX ст. Презентація (14-16 слайдів)	6
Тема 2.4. Архітектурний метал України XX ст.: елементи декору і прикладного мистецтва. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	8
Тема 2.5. Професійний художній метал України другої половини XX ст. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	4
Тема 2.6. Метал у моді та ювелірному мистецтві Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	8
Тема 2.7. Виставки, пленери, симпозиуми художнього металу України другої половини XX - XXI ст. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	8
Разом за семестр	60
Модуль 3. Художній метал Стародавнього світу.	
Тема 3.1. Ранні осередки мистецтва металу Стародавнього світу (Шумер, Ассирія) Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	2
Тема 3.2. Метал в пластичному мистецтві Стародавнього Єгипту Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	4
Тема 3.3. Традиційні техніки обробки металу в Ірані (Персії): емаль, інкрустація, гравіювання. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	4
Тема 3.4. Художній метал доби Античності: вази, зброя, прикраси. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	6

Тема 3.5. Художній метал Візантії. Сакральне мистецтво Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	2
Модуль 4. Художній метал країн Сходу.	
Тема 4.2. Індійська зброя та прикраси з металу: особливості оформлення металевих предметів в Індії. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	4
Тема 4.3. Металеві техніки у Стародавньому Китаї та їх вплив на інші культури: ливарні технології, бронзові ритуальні судини. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	4
Тема 4.4. Вироби з металу Середньої Азії (Узбекистан, Туркменістан, Таджикистан): художнє оформлення металевих прикрас і зброї. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	6
Тема 4.5. Металеве мистецтво країн Сходу Презентація (14-16 слайдів)	2
Модуль 5. Художній метал Західної Європи.	
Тема 5.1. Техніка лиття у Західній Європі XV-XVIII ст.: розвиток і вплив на декоративно-прикладне мистецтво. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	6
Тема 5.2. Ліможська емаль: мистецтво декоративного металу Франції XII–XVI століть Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	4
Тема 5.3 Іспанське металеве мистецтво XVII – XVIII ст.: ковальські вироби, декоративні елементи у архітектурі, військово спорядження та прикраси в Іспанії доби бароко. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	4
Тема 5.4. Мистецтво металу Західної Європи XVIII – XIX ст. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	4
Тема 5.5. Віденський сецесія та новаторські форми металевого мистецтва початку XX століття: декоративні елементи, які виникли під впливом сецесії. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	6
Тема.5.6. Сучасний художній метал в інтер'єрному дизайні та архітектурі Європи: застосування металу в сучасних дизайнах, світових тенденціях та інноваціях. Художній метал західної Європи XXI ст. (виставки, пленери, конкурси). Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	2
Разом за семестр	60

8.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9 Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія художнього металу» для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». – КДАДПМД ім. М. Бойчука. – 2025.

1. Слайди, презентації
2. Проектор.
3. Демонстраційний дидактичний матеріал
4. Ілюстративний матеріал, альбоми, каталоги, відео про роботу професійних художників.

10. Рекомендована література

Основна

1. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів : Світ, 1992.
2. Бабенко Л.І., Білан Ю.О., Полідович Ю.Б. Золота пектораль з кургану Товста Могила: 50 років досліджень. Київ: Інститут археології НАН України, 2024. 320 с.
3. Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом. Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття / О. Голубець. Львів : Академічний експрес, 2001. 146 с.
4. Історія українського мистецтва : у 6 т. / АН України. Гол. редакція української радянської енциклопедії. Київ : УРЕ, 1964–1967.
5. Жук А. К. Сучасне українське декоративно-прикладне мистецтво. *Українське мистецтвознавство*. 1968. Вип. 2. С. 112–123.
6. Кара-Васильєва Т. В., Чегусова З. А. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю». Київ : Либідь, 2005. 280 с.
7. Шмагало Р. Т. Енциклопедія художнього металу. Том І. Світовий та український художній метал. Класифікація, термінологія, стилістика, експертиза. Львів: Априорі, 2015. 420 с., 1780 іл.
8. Шмагало Р. Т. Художній метал України ХХ – поч. ХХІ ст. Енциклопедія художнього металу. Том ІІ. Львів: Априорі, 2015. 276 с., 668 іл.
9. Шмагало Р. Т. Енциклопедія художньої культури. Мистецька освіта : бібліографія, документи, теорія : [4000 джерел бібліогр., 300 фотодок., 1000 термінів]. Львів : ЛНАМ, 2013. 520 с.
10. Тищенко О. Історія декоративно-прикладного мистецтва України. Київ : Либідь, 1992.
11. Чегусова З. А. Декоративне мистецтво України кінця ХХ століття : 200 імен : альбом-каталог. Київ : Атлант ЮЕМСі, 2002. 511 с., іл.
13. Boardman, John (ed.). *The Oxford History of Classical Art*. Oxford University Press, 1993.
14. Higgins, Reynold Alleyne. *Greek and Roman Jewellery*. University of California Press, 1980.
15. Strong, Donald. *Greek and Roman Gold and Silver Plate*. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1966.
16. Williams, Dyfri. *Greek Gold: Jewellery of the Classical World*. New York: Harry N. Abrams, 1994.

Допоміжна

1. Жук А. К. Сучасне українське декоративно-прикладне мистецтво. *Українське мистецтвознавство*. 1968. Вип. 2. С. 112—123.
2. Шмагало Р.Т. Розділ: Художній метал України першої половини ХХ ст.; Шмагало Р.Т. Розділ: Художній метал України другої половини ХХ ст. // Історія декоративно-прикладного мистецтва України: У 5 т. Т. 5 / Голов. Ред. Г. Скрипник. НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського. К., 2016. С. 194 – 212; 457 – 479.
3. Шмагало Р.Т. Львівська школа архітектурного металу кінця ХІХ – початку ХХ століття (динаміка історичного та стилістичного розвитку). *Перший Міжнародний фестиваль ковалів «Галицька імпреза»*: Матеріали конференції «Ковальське мистецтво Львова: минуле й сьогодення», Львів, 8 – 11 жовтня 1998 року. Львів: ВКР «ВМС». С. 7 – 16.
4. Mattusch, Carol C. *Classical Bronzes: The Art and Craft of Greek and Roman Statuary*. Cornell University Press, 1996.
5. Richter, Gisela M.A. *The Sculpture and Sculptors of the Greeks*. Yale University Press, 1950.

11. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>. – Назва з екрану
2. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua>. – Назва з екрану.

12. Узгодження робочої програми навчальної дисципліни

Л И С Т

узгодження робочої навчальної програми з дисципліни «Історія художнього металу»,

складеної відповідно до освітньо-професійної програми Пластичні мистецтва (художня кераміка, художній метал, художнє дерево і декоративна скульптура) першого (бакалаврського) рівня освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», розробленої Поп'юком Ільком Остаповичем

	Прізвище, ім'я, по батькові завідувача	Підпис	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна – художньої кераміки, дерева, скульптури і металу	Нагірняк Леонід Іванович	<i>Нагірняк</i>	Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.
Випускова кафедра – художньої кераміки, дерева, скульптури і металу	Нагірняк Леонід Іванович	<i>Нагірняк</i>	

13. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Примітки